

Any acadèmic	2017-18
Assignatura	22322 - Educació per la Igualtat de Gènere
Grup	Grup 1, 2S, GEDS, GPED
Guia docent	E
Idioma	Català

Identificació de l'assignatura

Nom	22322 - Educació per la Igualtat de Gènere
Crèdits	1,68 de presencials (42 hores) 4,32 de no presencials (108 hores) 6 de totals (150 hores).
Grup	Grup 1, 2S, GEDS, GPED
Període d'impartició	Segon semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx
Francisca Salvá Mut f.salva@uib.es	10:30	11:30	Dimarts	08/01/2018	31/07/2018	Despatx A108

Contextualització

El context de l'assignatura "Educació per a la Igualtat de Gènere" ve determinat pels següents elements:

1. La seva ubicació com a assignatura obligatòria en el pla d'estudis d'Educació Social i com a optativa en els de Pedagogia:

- En el context dels estudis d'Educació Social: forma part de la matèria "Educació Familiar i Desenvolupament Comunitari", inclosa en el mòdul "Intervenció professional en Educació social" dels Estudis de Grau en Educació Social. Està ubicada en el segon semestre del tercer curs i és la primera que es fa en aquesta temàtica. A quart hi ha una assignatura específica sobre violència de gènere ("Violència de gènere i intervenció socioeducativa").

- En el context dels estudis de Pedagogia: no hi ha cap altra matèria sobre aquesta temàtica en el pla d'estudis.

- Té una càrrega horària definida i no té reconeguts grups mitjans ni petits.

2. La seva ubicació en l'àmbit dels estudis de gènere.

3. La legislació espanyola i autonòmica en la matèria que estableix l'obligatorietat d'incloure l'educació per a la igualtat de gènere en els diferents nivells i àmbits educatius.

4. La rellevància personal, social i econòmica de la temàtica objecte d'estudi i la relativa novetat de la intervenció professional dels educadors i educadores socials i dels pedagogs i pedagogues en aquest àmbit.

L'assignatura està dins la modalitat d'estudis presencials però es realitza amb el suport de la plataforma de Campus Extens, a través de la qual es pot accedir a materials de l'assignatura i realitzar una part de les activitats.

Requisits

Any acadèmic	2017-18
Assignatura	22322 - Educació per la Igualtat de Gènere
Grup	Grup 1, 2S, GEDS, GPED
Guia docent	E
Idioma	Català

Competències

Amb aquesta assignatura, l'alumnat ha desenvolupar les competències que li permetin introduir la perspectiva de gènere en l'activitat professional pròpia dels educadors i educadores socials i dels pedagogs i pedagogues. Això implica que ha de conèixer el concepte de gènere como a perspectiva crítica de les desigualtats entre dones i homes i que ha de ser capaç d'utilitzar eines pròpies de l'anàlisi de gènere i de la transversalització de gènere en la seva tasca professional.

Per a fer-ho, cal que sigui capaç de:

- Utilitzar el concepte de gènere com a perspectiva crítica de la desigualtat entre dones i homes.
- Identificar els elements diferencials de la socialització en funció de gènere.
- Analitzar de manera crítica els estereotips sexistes i la seva influència en el desenvolupament de les persones i les societats.
- Sintetitzar les principals fites, orientacions i àmbits d'actuació de les polítiques per a la igualtat en l'àmbit de l'educació i de la intervenció socioeducativa.
- Analitzar els principals elements que influeixen en l'educació de les persones (família, escola, mitjans de comunicació, pautes de consum, creació artística i cultural,...) des d'una perspectiva de gènere
- Identificar i analitzar programes i recursos d'educació per a la igualtat de gènere.
- Utilitzar instruments i recursos per a introduir la perspectiva de gènere i, més concretament, la coeducació per a la igualtat i la prevenció de la violència de gènere en el treball socioeducatiu.

Específiques

- * Amb aquesta assignatura es contribuirà a l'assoliment de les següents competències específiques del títol d'EDS: CE1. Comprensión de los procesos, instituciones e ideas que se han dado históricamente y que han configurado los modelos actuales de intervención socioeducativa. CE2. Conocer las políticas de bienestar social y la legislación que sustentan los procesos de intervención socioeducativa CE3. Conocer los supuestos pedagógicos y biopsicosociales que están en la base de los procesos de intervención socioeducativa, así como las características fundamentales de los entornos de intervención. CE4. Saber utilizar los procedimientos y técnicas sociopedagógicas para la intervención, la mediación y el análisis de la realidad personal, familiar y social. CE6. Identificar y diagnosticar los factores habituales de crisis familiar y social y desarrollar una capacidad de mediación para tratar con comunidades socioeducativas y resolver conflictos CE7. Aplicar técnicas de detección de factores de exclusión y discriminación que dificultan la inserción social y laboral de sujetos y colectivos CE8. Diseñar, organizar, gestionar y evaluar programas, proyectos y servicios socioeducativos en los ámbitos de la educación familiar y el desarrollo comunitario; la integración social; la animación y la gestión cultural; de la infancia y juventud y de las personas mayores. CE10. Diseñar, producir, utilizar y evaluar medios y recursos para la intervención socioeducativa CE11. Diseñar y llevar a cabo proyectos de investigación sobre el medio social e institucional y sobre las personas y grupos con los que se realiza la intervención..

Genèriques

- * Aquesta assignatura contribuirà a l'assoliment de les competències generals de títol d'EDS i especialment a les següents: CT1. Capacidad de análisis y síntesis CT3. Capacidad comunicativa y lingüística. CT4. Capacidad para la utilización de las TIC en el ámbito de estudio y contexto profesional CT6. Capacidad de resolución de problemas y toma de decisiones CT7. Capacidad crítica y autocrítica CT8. Capacidad empática, respetuosa, solidaria y de confianza hacia los sujetos e instituciones. CT9. Capacidad para desarrollar actitudes que posibiliten y favorezcan el trabajo en entornos multiculturales y plurilingüísticos CT11. Autonomía en el aprendizaje CT12. Adaptación a situaciones nuevas CT13. Liderazgo, creatividad

Any acadèmic	2017-18
Assignatura	22322 - Educació per la Igualtat de Gènere
Grup	Grup 1, 2S, GEDS, GPED
Guia docent	E
Idioma	Català

y espíritu emprendedor CT14. Apertura hacia el aprendizaje a lo largo de toda la vida CT15. Compromiso ético con las personas, las instituciones y la práctica profesional..

Bàsiques

* Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el grau a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp_basiques/

Continguts

Continguts temàtics

Mòdul 1. Gènere i Educació

Tema 1. El concepte de gènere com a perspectiva crítica de les desigualtats entre dones i homes.

Tema 2. L'aprenentatge dels gèneres a les societats formalment igualitàries.

Mòdul 2. Intervenció socioeducativa amb perspectiva de gènere

Tema 3. Intervenció socioeducativa amb perspectiva de gènere: concepte, marc legal i àmbits de la intervenció.

Tema 4. Intervenció socioeducativa amb perspectiva de gènere: estratègies, programes i recursos.

Metodologia docent

Activitats de treball presencial

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques	Exposicions i reflexió sobre els continguts teòrics	Grup gran (G)	A les classes es farà la presentació dels continguts teòrics i es faran servir estratègies participatives per tal de facilitar la comprensió dels mateixos.	20
Classes pràctiques	Anàlisi de gènere	Grup gran (G)	Desenvolupar la capacitat d'anàlisi de gènere. A partir de les orientacions que facilitarà la professora, es realitzarà el treball d'anàlisi i la posta en comú.	10
Classes pràctiques	Intervenció socioeducativa amb perspectiva de gènere	Grup gran (G)	Desenvolupar la capacitat d'introduir la perspectiva de gènere en projectes d'intervenció socioeducativa. Estudi de casos.	10
Avaluació	Examens escrits	Grup gran (G)	Es faran dues avaluacions parcials dels aprenentatges realitzats.	2

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Campus Extens.

Any acadèmic	2017-18
Assignatura	22322 - Educació per la Igualtat de Gènere
Grup	Grup 1, 2S, GEDS, GPED
Guia docent	E
Idioma	Català

Activitats de treball no presencial

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Fòrums de l'assignatura	Participació en els fòrums de l'assignatura	5
Estudi i treball autònom individual	Preparació dels temes de l'assignatura	La professora plantejarà un seguit d'activitats que l'alumnat haurà de desenvolupar de forma autònoma i no presencial. Podran ser de recerca d'informació, comentari de textos, anàlisi documental,...	83
Estudi i treball autònom individual o en grup	Anàlisi de gènere	Desenvolupar la capacitat d'anàlisi de gènere. A partir de les orientacions que facilitarà la professora, es realitzarà el treball d'anàlisi i la posta en comú.	20

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

Per tal d'obtenir una avaluació positiva, s'ha d'obtenir una qualificació d'aprovat en cada una les següents activitats d'avaluació:

- Cada un dels dos examens escrits.
- Treballs i projectes.

Recordar l'article 32 del Reglament acadèmic de la UIB (Acord normatiu 9094, del dia 5 de juny de 2009), que assenyala:

Article 32. Fraus. Amb independència del procediment disciplinari que es pugui seguir contra l'estudiant infractor, la realització fraudulenta d'alguna de les activitats d'avaluació incloses en l'avaluació d'alguna assignatura comportarà, segons les circumstàncies, una minusvaloració en la seva qualificació que, en els casos més greus, pot arribar a la qualificació de «suspens» (0,0) a la convocatòria anual. En particular, es considera un frau la inclusió en un treball de fragments d'obres alienes presentats de tal manera que es facin passar com a propis de l'estudiant.

Exposicions i reflexió sobre els continguts teòrics

Modalitat	Classes teòriques
Tècnica	Altres procediments (no recuperable)
Descripció	A les classes es farà la presentació dels continguts teòrics i es faran servir estratègies participatives per tal de facilitar la comprensió dels mateixos.
Criteris d'avaluació	Participació a l'aula on es faci palesa la dedicació a l'estudi i al treball autònom i individual no presencial.

Percentatge de la qualificació final: 5%

Any acadèmic	2017-18
Assignatura	22322 - Educació per la Igualtat de Gènere
Grup	Grup 1, 2S, GEDS, GPED
Guia docent	E
Idioma	Català

Anàlisi de gènere

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Treballs i projectes (no recuperable)
Descripció	Desenvolupar la capacitat d'anàlisi de gènere. A partir de les orientacions que facilitarà la professora, es realitzarà el treball d'anàlisi i la posta en comú.
Criteris d'avaluació	Realització del treball d'anàlisi de gènere d'acord amb les orientacions de la professora i presentació en els terminis establerts.

Percentatge de la qualificació final: 30%

Exams escrits

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Altres procediments (recuperable)
Descripció	Es faran dues avaluacions parcials dels aprenentatges realitzats.
Criteris d'avaluació	Aprovar les dues proves escrites sobre els continguts de l'assignatura.

Percentatge de la qualificació final: 60%

Fòrums de l'assignatura

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Altres procediments (no recuperable)
Descripció	Participació en els fòrums de l'assignatura
Criteris d'avaluació	Participació en els fòrums de l'assignatura

Percentatge de la qualificació final: 5%

Recursos, bibliografia i documentació complementària

Durant el curs, s'aniran facilitant recursos específics en funció de les temàtiques i activitats que es duguin a terme.

Bibliografia bàsica

Simón, Maria Elena (2010). *La igualdad también se aprende. Cuestión de coeducación*. Madrid: Narcea SA.
Subirats, Marina (2013). *Forjar un hombre, moldear una mujer*. Barcelona: Aresta.

Bibliografia complementària

Abad, María Luisa (2002). *Género y educación: la escuela coeducativa*. Barcelona: Graó.
Alcalde, A.; López, I. (2004). *Guía práctica para la integración de la igualdad entre mujeres y hombres en los proyectos de la cooperación española*. Madrid: Ministerio de Asuntos Exteriores. Secretaría de Estado para la Cooperación Internacional y para Iberoamérica.
Alonso, A. (Coord.) (2007). *Cambios sociales y género*. Sevilla: Junta de Andalucía.
Astelarra, Judith (2005). *Veinte años de políticas de igualdad*. Madrid: Cátedra.
Ballarín, P. (2001). *La educación de las mujeres en la España contemporánea (siglos XIX-XX)*. Madrid: Síntesis.
Carrasco, C. (2009). Mujeres, sostenibilidad y deuda social. *Revista de Educación*, núm. extraordinario, pp. 169-191.

Any acadèmic	2017-18
Assignatura	22322 - Educació per la Igualtat de Gènere
Grup	Grup 1, 2S, GEDS, GPED
Guia docent	E
Idioma	Català

- Castaño, S.; García, C.; Gomáriz, N. (2005). *Guía de sensibilización y Formación en Igualdad de Oportunidades entre Mujeres y Hombres*. Madrid: Instituto de la Mujer.
- Comisión Europea (2010). Comunicación de la Comisión al Parlamento Europeo, al Consejo, al Comité Económico y Social Europeo y al Comité de las Regiones. Estrategia para la Igualdad entre mujeres y hombres 2010-2015. Bruselas, 21.9.2010. COM(2010) 491 final.
- Comisión Europea (2010). Comunicación de la Comisión al Parlamento Europeo, al Consejo, al Comité Económico y Social Europeo y al Comité de las Regiones. Igualdad entre mujeres y hombres 2010. Bruselas, 18.12.2009. COM(2009) 694 final.
- Commission Économique pour l'Afrique (2004). *Indice de développement et des inégalités entre les sexes en Afrique*. Addis Abeba: Commission économique pour l'Afrique.
- De Beauvoir, Simone (1999). *El segundo sexo*. Madrid: Cátedra. (1a. ed. 1949, ed. Gallimard).
- Esping Andersen, G.; Palier, B. (2009). "Familia y revolución del papel de la mujer". A Los tres grandes retos del Estado del bienestar. Barcelona: Ariel.
- Instituto de la Mujer (2004). *Guía para la incorporación de la perspectiva de género*. Madrid: Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales. Instituto de la Mujer. Unión Europea. Fondo Social Europeo.
- Instituto Nacional de Estadística (2011). *Mujeres y Hombres en España 2011*. Madrid: INE.
- Lomas, C. (comp.) (2004). *Los chicos también lloran. Identidades masculinas, igualdad entre los sexos y coeducación*. Barcelona: Paidós Educador.
- Lorente, M. (2009). *Los nuevos hombres nuevos. Los miedos de siempre en tiempos de igualdad*. Barcelona: Destino.
- Mernisi, Fátima (2002). *El harén político. El profeta y sus mujeres*. Sevilla: Ed. Del Oriente y del Mediterráneo.
- Moreno, Montserrat (1993). *Cómo se enseña a ser niña*. Madrid: Icaria.
- Moreno, Montserrat; Sastre, Genoveva (2010). *Cómo construimos universos. Amor, cooperación y conflicto*. Barcelona: Gedisa, SA.
- Mujeres Creando (2005). *La Virgen de los Deseos*. Buenos Aires: Tinta Limón.
- Naciones Unidas (2011). *Mujeres en el mundo. Informe 2011*. Nueva York: Naciones Unidas.
- Nash, Mary (2004). *Mujeres en el mundo. Historia, retos y movimientos*. Madrid: Alianza Editorial.
- Simón, María Elena (2008). *Hijas de la igualdad. Herederas de injusticias*. Madrid: Narcea.
- Tomé, A.; Subirats, M. (2007). *Balones fuera*. Barcelona: Octaedro.
- Tomé, A., Rambla, X. (2001). *Contra el sexismo. Coeducación y democracia en la escuela*. Madrid: ICE UAB. Síntesis.
- Valcárcel, A. (2012). *Feminismo en el mundo global*. Madrid: Cátedra.
- Valcuende del Río, J.M.; Blanco, J. (ed.) (2003). *Hombres. La construcción cultural de las masculinidades*. Madrid: Talasa.